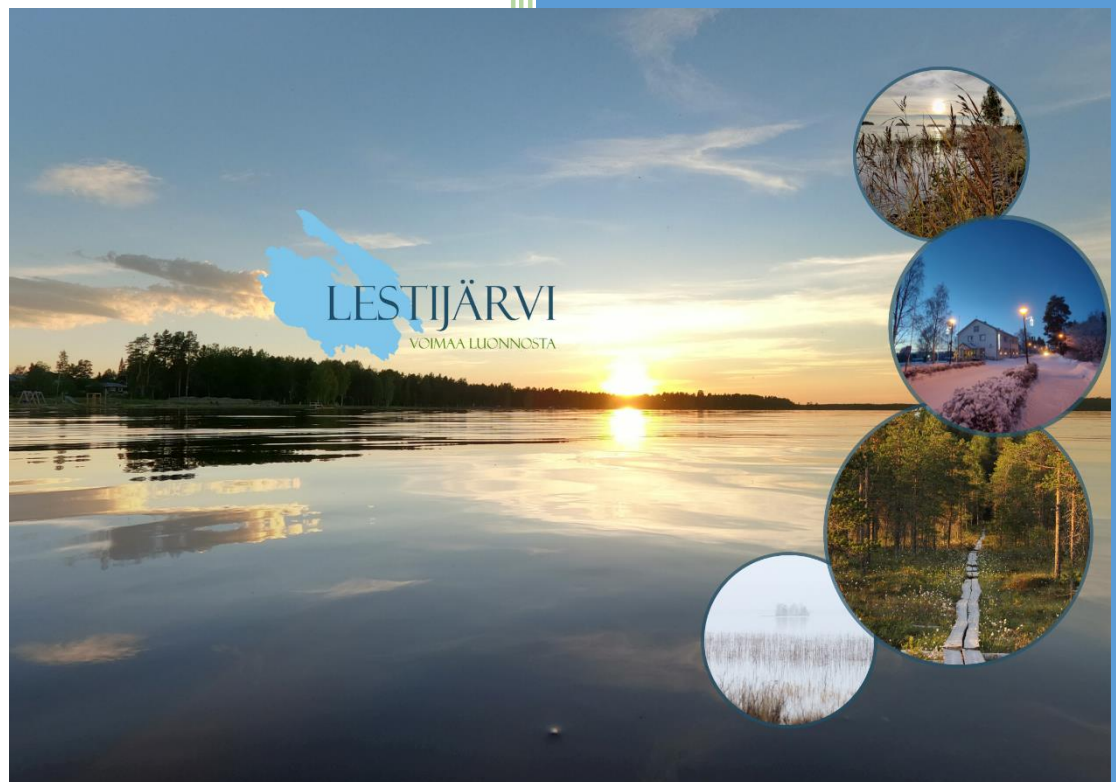

2022

Hankintaohje

Lestijärven kunta

Sisällysluettelo

Johdanto	2
1 Hankinnan valmistelu	3
1.1 Hankintaryhmät kokonaisarvon perusteella	3
1.1.1 Kansalliset kynnysarvot (ilman arvonlisäveroa) 1.1.2022 alkaen	4
1.1.2 EU-kynnysarvot (ilman arvonlisäveroa) 1.1.2022 alkaen	4
1.1.3 Erytysalat	4
1.2 Hankintaperiaatteet kaikissa hankintaryhmissä	4
1.3 Paikallisuuden huomioiminen	5
1.4 Hankinnat hankkeille ja projekteille	6
1.5 Investointihankinnat	6
2 Toimivalta hankinta-asioissa	7
3 Pienhankintojen hankintamenettely ja osto tai suora hankinta	8
4 Kansalliset kynnysarvot ylittävien ja EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen hankintamenettely	10
5 Tarjouspyynnön vaiheet	13
5.1 Tarjouspyynnöstä ilmoittaminen	13
5.2 Tarjousten avaaminen	13
5.3 Tarjousten hylkääminen	14
5.4 Tarjousten arviointi	14
6 Hankintapäätös ja pöytäkirjaus	15
6.1 Hankintapäätös	15
6.2 Pöytäkirjaus	15
6.3 Hankintapäätöksestä ilmoittaminen	16
7 Muutoksenhaku hankintalain soveltamisalaan kuuluvissa hankinnoissa	17
7.1 Hankinta-oikaisu	17
7.2 Valitus markkinaoikeuteen	17
7.3 Kuntalain tai oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukainen muutoksenhaku	18
7.4 Muutoksenhaku pienhankinnoissa	18

Johdanto

Lestijärven kunnan hankintaohje on ohjeistus kunnassa tehtäville julkisille hankinnoille. Hankintaohje keskittyy erityisesti pienhankintoihin ja niiden hankintaprosessiin, sillä kansalliset kynnsarvot ja EU-kynnsarvot ylittävissä hankinnoissa sovelletaan lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (29.12.2016/1397) (myöh. hankintalaki).

Julkisella hankinnalla tarkoitetaan tavara-, palvelu- ja rakennusurakkahankkeita, joita julkiset tahot (esim. kunnat) hankkivat oman organisaationsa ulkopuolelta. Julkiset hankinnat tulee tehdä hankintalainsäädännön määrittämien menettelytapojen mukaisesti.

Hankinnat tulee pääsääntöisesti kilpailuttaa. Kilpailuttaminen tulee tehdä avoimesti ja tarjoajia on kohdeltava syrjimättömästi ja tasapuolisesti. Kilpailuttamismenetelmäksi tulee valita hankinnan luonteeseen soveltuva ja hankintalainsäädäntöä noudattava menettelytapa.

Hankintalainsäädännön merkitys korostuu kansalliset kynnsarvot ylittävissä ja EU-kynnsarvot ylittävissä hankinnoissa. Pienhankinnoissa eli kansalliset kynnsarvot alittavissa hankinnoissa tulee noudattaa tätä Lestijärven kunnan (hankintayksikön) omaa hankintaohjetta.

Kunnan tavoitteena on olla vastuullinen, tehokas ja tasapuolisesti kaikkia kohteleva hankintayksikkö. Lisäksi tavoitteena on, että myös paikalliset yritykset pystyvät jättämään tarjouksia kunnan hankintoihin.

Kunnan hankintaohjeita sovelletaan kaikkiin palvelualueisiin ja konserniyhtiöihin. Käytännössä ohjeiden merkitys korostuu kansalliset kynnsarvot alittavien hankintojen kohdalla (pienhankinnat) ja ostoissa tai suoraan hankinnassa. Ostolla tarkoitetaan pienhankintaa, joka jää alle kunnan oman hankintaohjeen kilpailutusrajan 5 000 euroa. Hankintaohjeessa annetaan toimintaohjeita myös kansalliset kynnsarvot ylittäviin hankintoihin, joiden kohdalla on lisäksi otettava huomioon hankintalain ja -asetuksen yksityiskohtaiset velvoitteet.

Periaatteessa kunnan tai kuntakonsernin sisäisissä hankinnoissa ei ole kilpailuttamisvelvollisuutta, mutta käytännössä tämä koskee kunnan puolelta myydyistä palveluista ainoastaan tukipalveluita. Hankinnan säilyminen kuntakonsernin sisäisenä sidosyksikköhankintana arvioidaan hankintalain 15 §:n ja oikeuskäytännön perusteella.

Hankinta-asiakirjat tulevat julkisiksi julkisuuslain mukaisesti hankinnan arvosta riippumatta, lukuun ottamatta tarjoajan liike- ja ammattisalaisuustietoja. Kokonaishintaa koskeva tieto on julkinen.

1 Hankinnan valmistelu

Hankintaa ryhdytään valmistelemaan, kun hankinnan tarve havaitaan eikä käytettävissä ole valmista hankintasopimusta, jonka puitteissa hankeen voisi toteuttaa. Kilpailutuspäätös tehdään niin, että hankintaan jää riittävästi aikaa ja tarvittaessa hankinnasta konsultoidaan muiden palvelualueiden hankinnoista vastaavia/johtoryhmää.

Julkiset hankinnat on tehtävä ammattitaidolla, osaavasti ja taloudellisesti harkitusti. Tämä edellyttää, että hankinnat tehdään suunnitelmallisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Hankintaan tulee varata riittävästi resursseja ja aikaa ja se edellyttää hankintayksiköltä hankinnan kohteen tuntemusta.

Onnistuneen hankinnan valmisteluun kuuluu myös asianmukainen viestintä aiotusta hankinnasta mahdollisille tarjoajille. Avoin ja syrjimätön toiminta lisää toimittajien kiinnostusta toimia julkisilla markkinoilla ja vaikuttaa myönteisesti tarjonnan kehitykseen. Tiedottamisella ja viestinnällä hankinnan menettelytavoista ja suunnitellusta hankinnasta poistetaan epäluuloja ja kasvatetaan luottamusta eri toimijoiden välillä.

1.1 Hankintaryhmät kokonaisarvon perusteella

Hankinnat jakaantuvat hankinnan oletetun kokonaisarvon perusteella kolmeen ryhmään:

1. hankintalaissa tarkoitettujen kansallisten kynnysarvojen alittaviin (ns. pienhankinnat),
2. kansalliset kynnysarvot ylittäviin ja
3. EU-kynnysarvot ylittäviin hankintoihin.

Selvitettäessä sitä, mihin yllä olevista ryhmistä hankinta kuuluu, määritellään hankinnan ennakoitu arvo. Hankinnan ennakoitu arvo tarkoittaa suurinta hankinnasta mahdollisesti maksettavaa kokonaiskorvausta ilman arvonlisäveroa hankintamenettelyn alkamisajankohtana.

Hankintasopimuksen arvoa laskettaessa lasketaan mukaan hankintasopimukseen sisältyvät optio- ja pidennysehdot sekä pyydettyä tarjousta jatkuvalla toiminnalle arvioidaan sopimuksen arvo neljän vuoden ajalta. Myös leasing-sopimuksen arvo lasketaan vastaavasti. Hankintoja ei saa pilkkoa pienempiin eriin hankintalain kiertämiseksi.

1.1.1 Kansalliset kynnysarvot (ilman arvonlisäveroa) 1.1.2022 alkaen

Hankintalaki 1397/2016 § 25

Hankinnan laji	euroa
Tavarat, palvelut ja suunnittelukilpailut	60 000
Rakennusurakat	150 000
Sosiaali- ja terveyspalvelut	400 000
Muut erityiset palvelut	300 000
Käyttöoikeussopimukset	500 000

1.1.2 EU-kynnysarvot (ilman arvonlisäveroa) 1.1.2022 alkaen

Muut hankintayksiköt (mm. kunnat)

Hankintalaki 1397/2016 § 26

Hankinnan laji	euroa
Tavarat, palvelut ja suunnittelukilpailut	215 000
Rakennusurakat	5 382 000

1.1.3 Erityisalat

Erityisalojen hankintalain 13 §

Hankinnan laji	euroa
Tavarat, palvelut ja suunnittelukilpailut	431 000
Sosiaali- ja terveyspalvelut ja muut erityiset palvelut	1 000 000
Rakennusurakat	5 382 000
Käyttöoikeussopimukset	5 382 000

1.2 Hankintaperiaatteet kaikissa hankintaryhmissä

Hankinnat on suoritettava taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Hankinnoissa on käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailuolosuhteet (hankintalaki 2 §). Tarjouksista tulee hyväksyä se, joka on kokonaistaloudellisesti edullisin tai hinnaltaan halvin sen mukaan kuin tarjouspyynnössä on esitetty. Pisteytysjärjestelmä on esitettävä tarjouspyynnössä.

Hankinnan laajuus ja laatuvaatimukset tulee määrittää ennen hankintaprosessin käynnistämistä. Päätös oman työn ja kilpailuttamisen välillä on tehtävä ennen hankintaprosessin aloittamista. Aloitetun hankinnan keskeyttäminen vaatii todellisen ja perustellun syyn. Kilpailuttaminen markkinatilanteen kartoittamiseksi on kiellettyä.

Hankinnoissa on noudatettava hankinnan suuruudesta riippumatta avoimuuden, tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden periaatteita. Tarjoajaehdokkaita ja tarjouksentekijöitä on kohdeltava sekä saatuja tarjouksia käsiteltävä näiden periaatteiden ja hyvän hallintotavan mukaisesti hankintaprosessin eri vaiheissa.

Hankinnan valmistelussa, tarjouspyynnön laatimisessa, hankinnasta päätettäessä tai täytäntöönpanossa ei saa olla osallisena esteellisiä viranhaltijoita tai luottamushenkilöitä hallintolain 27–29 § mukaisesti.

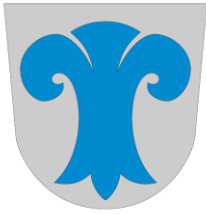
Hankinnan perusedellytys on, että hankintayksikössä on tavaran tai palvelun todellinen tarve, ja että hankintaan on olemassa määrärahat. Kunnassa pyritään tekemään yksikkörajat ylittäviä hankintasuunnitelmia, jotta voitaisiin hankkia mahdollisimman tehokkaasti ja edullisesti samaa tuoteryhmää koskevat vuoden aikana toistuvat hankinnat. Hankinnoissa hyödynnetään kunnan toimesta tehtyjä puitesopimuksia.

1.3 Paikallisuuden huomioiminen

Lestijärveläisiä, seutukuntalaisia tai muutoin lähialueeksi tulkittavia hankintoja tehdään mahdollisuuksien mukaan, mikäli tarjontaa on ja hankinnasta ei muodostu hankintalain vastainen tai kilpailua rajoittava. Hankinta ei saa myöskään vaikeuttaa hankintojen suorittamista oleellisesti.

Paikallisia yrityksiä voidaan saada paremmin mukaan tarjouskilpailuihin:

- paikallisten tarjoajien kartoittamisella ennen tarjouspyynnön tekoa
- arvioimalla hankinnan paikalliset yritysvaikutukset
- vuoropuhelulla ennen varsinaista tarjouspyynnön tekemistä; tietopyyntö, tarjouspyyntöjen kommentointi, infotilaisuudet, joilla taataan tarjouspyyntöjen toimivuus (ehdot, määrittelyt, kohteet)
- hankinnoista tiedottamalla; kunnan verkkosivut, ilmoitukset, sosiaalinen media
- vuoropuhelu kilpailutusprosessin jälkeen
- kilpailutusprosessin yhteinen kehittäminen
- tekemällä tarjouskilpailusta hallinnollisesti keveämpiä (vähennetään paperityötä, esim. todistukset vain voittajilta)
- antamalla riittävän pitkät tarjousajat
- jakamalla hankintoja osiin, mikäli se ei aiheuta hankintaprosessissa merkittävää lisätyötä suhteessa alueella tuleviin yrityshyötyihin. Huom. hankintaa ei saa kuitenkaan pilkkoa hankintalain vastaisesti

- asettamalla hankinnalle lain henkeen sopivia laatuksiteerejä muistaen, että menettelystä ei saa muodostua syrjivä, kilpailua rajoittava ja täten hankintalain vastainen

1.4 Hankinnat hankkeille ja projekteille

Kunnan hanketoiminnassa tulee noudattaa rahoittajan mahdollisesti antamaa ohjeistusta hankkeiden hankinnoille muiden voimassa olevien ohjeiden, sääntöjen ja lainsäädännön lisäksi. Myös hankkeeseen osallistumisesta tulee aina tehdä päätös. Hankehakemukset ja rahoitus selvitykset allekirjoittaa henkilö, jolla on hallintosäännön mukainen nimenkirjoitusoikeus.

1.5 Investointihankinnat

Investointimenoiksi kirjataan yli tilikauden vaikuttavat hyödykkeet, joiden hankintameno on 5 000 euroa tai sitä suurempi. Investointimenoiksi kirjataan myös hyödykkeet, joiden erillinen hankintameno on alle 5 000 euroa, mutta jotka ovat osa hyödykeryhmää, jonka yhteisarvo ylittää aktivointirajan esim. ensikertainen kalustaminen. Aktivointirajaa 5 000 euroa tarkasteltaessa hintaan sisältyy arvonlisävero ja rahoitusosuudet/avustukset. Alle 5 000 euron hankinnat kirjataan käyttötalouspuolelle, jonne niille tulee varata määräraha.

Investointikohteille osoitetaan kaikki investoinnista aiheutuneet todelliset kulut sisältäen työpalkat, asennukset ja rahdit. Koulutusmenoja ei saa sisällyttää investointimenoihin. Investoinneille ei osoiteta sisäisiä laskuja, vaan kulut kohdistetaan suoraan investointikohteelle jo hankintavaiheessa tai vaihtoehtoisesti suoritetaan menojen oikaisu.

Kukin investoinneista vastuussa oleva vastuuhenkilö ilmoittaa kirjanpitäjälle ja hallintojohtajalle välittömästi hyödykkeen käyttöönotosta, koska poistosuunnitelman mukaiset poistot aloitetaan käyttöönottohetkeä seuraavan kuukauden alusta. Ennen poistojen aloittamista on kaikki hankkeen kustannukset oltava kirjanpidossa. Keskenäisistä hankkeista ei tehdä poistoja.

2 Toimivalta hankinta-asioissa

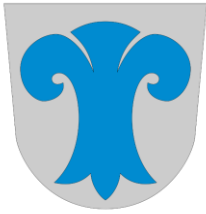
Hankintapäätöksen tämän hankintaohjeen mukaisissa hankinnoissa ja valtuuston hyväksymien määrärahojen puitteissa tekee toimielin tai työntekijä/viranhaltija seuraavilla rajoilla:

Hankinnan arvo	työntekijä/viranhaltija/toimielin
1 000 euroa tai alle	kiinteistönhoitaja
2 500 euroa tai alle	tulosityksikön esimies
30 000 euroa tai alle	toimialajohtaja
30 000 euroa tai alle	kunnanjohtaja
60 000 euroa tai alle hyväksytyjen investointien tai rakennushakkeiden osalta	tekninen johtaja tai kunnanjohtaja
yli 30 000 euroa (pl. investoinnit ja rakennushankkeet)	lautakunta ja kunnanhallitus
yli 60 000 euroa ylittävät investointi ja rakennushankkeet	lautakunta ja kunnanhallitus

Mikäli hankinta jaetaan useamman tulosityksikön tai toimialan kesken, niin hankintapäätöksen tekee se viranomaisen, jonka sektorille koituu hankinnan suurimmat kustannukset, ja jolla on valtuus päättää hankinnan kokonaisarvon mukaisesta hankinnasta.

Hankinnoista on tehtävä aina asianomaisen viranomaisen päätös hallintosäännön ja talousarviossa annettujen toimivaltuuksien puitteissa.

Tavanomaiseen työhön kuuluvista hankinnoista ei tehdä erillistä viranhaltijapäätöstä. Tavanomaisiksi hankinnoiksi katsotaan alle 1 000 euron hankinnat tai olemassa olevan puite- tai hankintasopimuksen sisällä tavanomaisen tavaran tai palvelun hankkiminen alle 5 000 euron hankinnoissa tai jo olemassa olevien ohjelmistojen vaadittavat päivitykset alle 5 000 euron hankinnoissa.

3 Pienhankintojen hankintamenettely ja osto tai suoramarkkinointi

Pienhankinnat kilpailutetaan tämän hankintaohjeen mukaisesti. Kunnan oma kynnysraja pienhankinnan kilpailuttamiselle on 5 000 euroa. Alle 5 000 euron pienhankinnasta käytetään nimitystä osto, ja ostot voidaan tehdä ilman kilpailutusta. Myös ostojen tekeminen on ohjeistettu tässä hankintaohjeessa.

Jos ei ole olemassa kilpailutettua hankinta- tai puitesopimusta, jota voidaan käyttää hankinnan toteuttamiseen ja hankinnan arvo on 5 000 euroa tai yli, tulee pienhankinta kilpailuttaa seuraavin periaattein. Markkinatarjontaa ja hintatasoa tulee selvittää esim. internetin välityksellä tai tehdä alustavia tuote- ja hintatiedusteluja sähköpostitse mahdollisilta tarjoajilta. Kun hankintaan liittyen on olemassa riittävä tieto markkinoista, kilpailutuksen ja toimittajavalinnan voi toteuttaa usealla eri tavalla, esimerkiksi:

1. Pyydä vähintään kolmelta eri toimittajalta tarjous sisältäen tuote-, hinta- ja saatavuustietoja esim. sähköpostilla (suositeltavin koska dokumentoituu) tai puhelimitse **TAI**
2. Julkaise hankinnasta hankintailmoitus kunnan verkkosivuilla ilmoittaen, että hankinta on alle kansallisen kynnysarvon ja liitä hankintailmoitukseen tarjouspyyntö. Tämän lisäksi voit myös lähettää tarjouspyynnön soveliaiksi katsomilleen toimittajille **TAI**
3. Jos pienhankinta on tavanomista monimutkaisempi tai työlämpi kilpailuttaa, voidaan myös pienhankintoihin käyttää ulkopuolista asiantuntijaa hankinnan kilpailuttamiseen (esim. vakuutuksiin vakuutusmeklaria)

Tarjouspyynnössä tai hintatiedustelussa tarjoajia pyydetään ilmoittamaan kaikki ne tiedot, joilla on merkitystä hankinnassa. Tarjoajalle voidaan tarvittaessa asettaa soveltuvuus- tai laatuvaatimuksia, kuten esimerkiksi kokemusta aiemmista vastaavista hankinnoista koskevia vaatimuksia.

Halutun laadun voi huomioida monella eri tavalla:

- jos tarjoajalle asetettu laatuvaatimus ei täyty, tarjoaja voidaan sulkea pois kilpailusta
- jos hankinnan kohteelle määritelty laatuvaatimus ei täyty, tarjous hylätään
- tarjouksia voi vertailla halutuilla laatuvaatimuksilla, mitä laadukkaampi tuote sitä enemmän pisteitä

Ennalta määritellyn laatuvaatimuksen täyttävistä tulisi valita halvin vaihtoehto. Hankinnan hinnalle ja laadulle voidaan kilpailutusvaatimuksissa määrittää myös painoarvo (%).

Tarjoukset tulee pyytää jättämään sovitussa määräajassa. Tarjousaikaa tulee pyrkiä antamaan riittävästi mutta tarjousaikaa voi jatkaa, jos määräaikaan mennessä ei ole saatu vähintään kolmelta tarjoajalta vastausta.

LESTIJÄRVEN KUNTA

Lestintie 39, 69440 Lestijärvi

(06) 888 9111

lestijarven.kunta@lestijarvi.fi

Y-tunnus 0180774-6

Lestijärven kunta on osakkaana ICT-, digi- ja asiantuntijapalveluiden hankintapalveluja tuottavassa Kuntien Tiera Oy:ssa. Osakkuuden ja yhteistyön tarkoituksena on, että sen osapuolet toteuttavat hankintayhteistyötä saadakseen taloudellista etua edullisimpien hankintahintojen ja -ehtojen muodossa sekä päällekkäisen työn vähentymisen ja asiantuntemuksen lisääntymisen kautta. Kunta voi liittyä yritysten valmiiksi kilpailuttamiin puite- tai hankintasopimuksiin.

Mikäli vastuualueella on tarve säännöllisesti suorittaa pienhankintoja tai tehdä mm. nettiostoksia, tulee nämä hankinnat ensisijaisesti suorittaa käyttäen kunnan luotto- tai S-Business-maksukortteja. Ns. ostolupamenettelyä, jossa jokaisesta pienostoksesta tulee erillinen lasku, sekä menettelyä, jossa työntekijä maksaa oston ensin omilla varoillaan ja osto korvataan maksuosoituksella työntekijälle, tulee välttää.

4 Kansalliset kynnysarvot ylittävien ja EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen hankintamenettely

Hankintailmoitus laaditaan sähköisesti käyttäen HILMA:ssa julkaistua hankintailmoitus pohjaa. Kansallinen hankintailmoitus on julkaistava osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi. Sen jälkeen hankintailmoitus julkaistaan myös Lestijärven kunnan verkkosivuilla. Hankintayksikön tulee kuvata hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä hankinnassa käytettävä hankintamenettely.

1. Avoin menettely:

Avoimessa menettelyssä hankintayksikkö julkaisee hankintailmoituksen ja asettaa samalla sähköisesti ja avoimesti kaikkien saataville tarjouspyynnön, joiden perusteella halukkaat toimittajat voivat tehdä tarjouksen. Hankintailmoituksen julkaisemisen ja tarjouspyynnön saataville asettamisen jälkeen hankintayksikkö voi myös lähettää tarjouspyynnön soveliaiksi katsomilleen toimittajille.

2. Rajoitettu menettely:

Rajoitetussa menettelyssä hankintayksikkö julkaisee ilmoituksen hankinnasta, johon kaikki halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua. Ainoastaan hankintayksikön valitsevat ehdokkaat voivat tehdä tarjouksen. Tästä huolimatta rajoitettua menettelyä koskevat tarjouspyyntöasiakirjat tulee asettaa sähköisesti ja avoimesti kaikkien saataville jo hankintailmoituksen julkaisemispäivänä.

Rajoitetussa menettelyssä hankintayksikkö voi ennalta rajata niiden ehdokkaiden määrää, joilta pyydetään tarjous. Tarjoajiksi kutsuttavien ehdokkaiden vähimmäismäärä sekä tarvittaessa enimmäismäärä on ilmoitettava hankintailmoituksessa.

Tarjoajiksi hyväksyttävät ehdokkaat on valittava noudattamalla hankintailmoituksessa esitettyjä soveltuvuuden vähimmäisvaatimuksia sekä soveltuvuuden arviointiperusteita. Hankintayksikkö voi vertailla ehdokkaita esimerkiksi ehdokkaiden referenssien, taloudellisen tilanteen taikka henkilöstön pätevyyden perusteella.

Ehdokkaita on kutsuttava menettelyyn hankinnan kokoon ja laatuun nähden riittävä määrä todellisen kilpailun varmistamiseksi. Rajoitetussa menettelyssä ehdokkaita on kutsuttava vähintään viisi (5), jollei soveltuvia ehdokkaita ole vähemmän. Jos soveltuvia ehdokkaita on vähemmän kuin viisi, hankintayksikkö voi jatkaa menettelyä pyytämällä kaikki soveltuvuusvaatimukset täyttävät ehdokkaat esittämään tarjouksen.

Hankintayksikkö ei saa ottaa menettelyyn ehdokkaita, jotka eivät ole toimittaneet osallistumishakemusta tai jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vaatimuksia.

Rajoitetussa menettelyssä hankintayksikön on kutsuttava yhtäaikaisesti ja kirjallisesti valitut ehdokkaat jättämään tarjouksensa. Ehdokkaille osoitettu kutsu ei sisällä tarjousten tekemistä varten tarvittavia tietoja, vaan ainoastaan yksilöidyn kutsun jättää tarjous. Kaikki muu tarvittava tieto kuten hankinnan kohteen kuvaus ja vertailuperusteet tulee asettaa saataville tarjouspyynnössä ja tämän liitteissä.

3. Neuvottelumenettely:

Neuvottelumenettelyssä hankintayksikkö julkaisee ilmoituksen hankinnasta, johon kaikki halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua. Sen jälkeen hankintayksikkö neuvottelee hankintasopimuksen ehdoista valitsemiensa toimittajien kanssa.

Neuvottelumenettelyn käyttö edellyttää aina hankintalaissa olevaa perustetta sen käytölle. Perusteluvollisuus edellytysten täyttymisestä on hankintayksiköllä.

Hankintayksikkö voi valita neuvottelumenettelyn, jos joku seuraavista edellytyksistä täyttyy:

- i. Hankintayksikön tarpeita ei voida täyttää olemassa olevia ratkaisuja mukauttamatta
- ii. Hankintaan kuuluu suunnittelua tai innovatiivisia ratkaisuja
- iii. Hankinnan luonteeseen, monimutkaisuuteen tai oikeudelliseen ja rahoituksen muotoon liittyvistä erityisistä syistä tai niihin liittyvien riskien vuoksi ei voida tehdä hankintasopimusta ilman edeltäviä neuvotteluita
- iv. Hankinnan kohteen kuvausta ei voida laatia riittävän tarkasti viittaamalla standardiin, eurooppalaiseen tekniseen arviointiin, yhteiseen tekniseen eritelämään tai tekniseen viitteeseen
- v. Edeltävässä avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä on saatu vain tarjouksia, jotka eivät vastaa tarjouspyyntöä, tai jos tarjouksia ei voida hyväksyä

4. Kilpailullinen neuvottelumenettely:

Kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä hankintayksikkö julkaisee ilmoituksen hankinnasta, johon kaikki halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua. Sen jälkeen hankintayksikkö neuvottelee menettelyyn hyväksytyjen ehdokkaiden kanssa kartoittaakseen ja määrittääkseen keinot, joilla sen tarpeet voidaan parhaiten täyttää.

Kilpailullisen neuvottelumenettelyn käyttö edellyttää aina hankintalaissa olevaa perustetta sen käytölle. Perusteluvollisuus edellytysten täyttymisestä on hankintayksiköllä.

Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena tulee käyttää parasta hinta-laatusuhdetta.

Hankintayksikkö voi valita kilpailullisen neuvottelumenettelyn, jos joku seuraavista edellytyksistä täyttyy:

- i. Hankintayksikön tarpeita ei voida täyttää olemassa olevia ratkaisuja mukauttamatta
- ii. Hankintaan kuuluu suunnittelua tai innovatiivisia ratkaisuja
- iii. Hankinnan luonteeseen, monimutkaisuuteen tai oikeudelliseen ja rahoituksen muotoon liittyvistä erityisistä syistä tai niihin liittyvien riskien vuoksi ei voida tehdä hankintasopimusta ilman edeltäviä neuvotteluita
- iv. Hankinnan kohteen kuvausta ei voida laatia riittävän tarkasti viittaamalla standardiin, eurooppalaiseen tekniseen arviointiin, yhteiseen tekniseen eritelämään tai tekniseen viitteeseen

5. Suorahankinta:

Pääsääntönä hankintalaissa on kaikkien julkisten hankintojen kilpailuttaminen. Suorahankinta on poikkeus tästä pääsäännöstä. Syy suorahankinnan käyttämiseen on aina todettava ennalta, ja se on perusteltava hankintapäätöksessä tai siihen liittyvässä muussa asiakirjassa.

Suorahankinnassa hankintayksikkö julkaisematta hankintailmoitusta valitsee yhden tai usean toimittajan, joiden kanssa neuvottelee sopimuksen ehdoista. Hankintayksikkö tekee siis hankinnan järjestämättä tarjouskilpailua.

Suorahankinta on kuitenkin erotettava tilauksista, jotka tehdään kilpailutettujen puitesopimusten ja -järjestelyjen perusteella.

Hankintayksikkö voi valita menettelytavaksi suorahankinnan, jos hankintalaissa säädetyt edellytykset täyttyvät:

- i. Ei ole saatu osallistumishakemuksia tai tarjouksia
- ii. Vain yksi toimittaja teknisestä tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä
- iii. Taideteoksen tai taiteellisen esityksen hankkiminen
- iv. Äärimmäinen kiire
- v. Tutkimus, tuotekehittely tai tieteellinen tarkoitus
- vi. Perushyödykemarkkinoilla noteeratut tuotteet
- vii. Realisointitilanteet
- viii. Hankinta suunnittelukilpailun voittajalta

5 Tarjouspyynnön vaiheet

5.1 Tarjouspyynnöstä ilmoittaminen

Kynnysarvon alittavat hankinnat

- ei tehdä HILMA-ilmoitusta (ilman erityistä syytä)
- Suuremmista hankinnoista ilmoitus kunnan nettisivuille

Kynnysarvon ylittävät hankinnat

- Avoin menettely:
 - Tehdään HILMA-ilmoitus
 - Laitetaan tarjouspyyntö kunnan nettisivuille
- Rajoitettu menettely:
 - Tarjouksia pyydetään etukäteen määrätyiltä joukolta toimittajia, jotka on arvioitu luotettaviksi ja toimintakykyisiksi
 - Jotta toimittajia löydetään, julkaistaan tarjouskilpailusta ilmoitus HILMA:ssa
- EU kynnysarvon ylittävät hankinnat
 - Tehdään HILMA-ilmoitus
 - Laitetaan tarjouspyyntö myös kunnan nettisivuille

5.2 Tarjousten avaaminen

Saapuneet tarjoukset kirjataan

- Päälyykseen merkitään tarjouksen saapumisaika ja vastaanottajan nimi

Tarjoukset säilytetään avaamattomina niiden avaamistilaisuuteen saakka

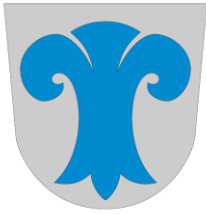
Tarjoukset avataan ilman julkisuutta hankintayksikköä edustavien henkilöiden toimesta

- Jokaiseen tarjoukseen merkitään tarjouksen avaamisajankohta sekä avaustilaisuudessa olleiden nimi

Avaustilaisuuden yhteydessä saatuja tarjousta koskevia tietoja ei tulisi julkistaa ennen lopullisen hankintapäätöksen tekemistä

Myös avaamistilaisuuden jälkeen on huolehdittava siitä, että tarjoukset niihin kuuluvine hankintapäätöksen kannalta oleellisine liitteineen säilytetään huolellisesti

Avaustilaisuudesta tulee laatia avauspöytäkirja, jonka liitteenä on saadut tarjoukset

5.3 Tarjousten hylkääminen

Tarjous on hylättävä:

- Jos se on tarjouspyynnön vastainen
- Jos tarjoushintaa ei ole annettu yksiselitteisesti tai tarjouksessa ei ole esitetty vaadittuja hintaerittelyjä (yksikköhinnat)
- Jos tarjouksentekijä on tarjousmenettelyssä toiminut vilpillisesti taikka muuten lain tai hyvän kauppatavan vastaisesti
- Jos tarjous on saapunut määräajan päättymisen jälkeen
 - Myöhästynyt, mutta ennen avaustilaisuutta saapunut tarjous voidaan kuitenkin ottaa huomioon kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa

Tarjous voidaan hylätä:

- Jos kaikki tarjoukset ylittävät olennaisesti tarkoitukseen varatut määrärahat tai hankinta osoittautuu tarpeettomaksi
- Jos tarjoushinta on niin alhainen, että on ilmeistä, ettei hankintaa myyjän taloudelliset edellytykset huomioon ottaen voida tarjouksen mukaisesti täyttää
 - Tarjousten hylkääminen alhaisen tarjouksen johdosta edellyttää kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa hankintalaista selviävällä tavalla yksityiskohtaista selvitysmenettelyä (HankL 63 §)

5.4 Tarjousten arviointi

Hyväksytyt tarjoukset on vertailtava tarjouspyyntöön sisältyvien kaikkien ehtojen mukaisesti

Tarjouksia vertailtaessa ei saa ottaa mukaan uusia arviointiperusteita

Tarjouksia vertailtaessa on yleensä syytä tehdä vertailutaulukko

Tarjoukset on käsiteltävä niin hyvissä ajoin, että tarjouksen hyväksyminen voidaan saada tarjouksentekijän tietoon tarjouksen voimassaoloaikana

Tarjouksista on hyväksyttävä joko se, joka on asianomaista hankintaa koskevan valintaperusteen mukaan kokonaistaloudellisesti edullisin tai se, joka on hinnaltaan halvin

6 Hankintapäätös ja pöytäkirjaus

6.1 Hankintapäätös

Kirjallinen päätös, joka on perusteltava

Päätöksestä tai siihen liittyvistä asiakirjoista on käytävä ilmi ratkaisuun olennaisesti vaikuttaneet seikat kuten:

- voittaneen tarjoajan nimi
- ehdokkaan tai tarjoajan tai tarjouksen poissulkemisen perusteet
- keskeiset perusteet, joilla hyväksytyjen tarjousten vertailu on tehty
- tiedot vertailuperusteiden soveltamisesta sellaisella tarkkuudella, että tarjoajille käy ilmi oma sijoittuminen suhteessa tarjoajiin
- hankintalain nojalla tehtyihin hankintapäätökseen on liitettävä
 - valitusosoitus eli ohjeet muutoksenhakua varten markkinaoikeudelle
 - hankintaoikaisuohje eli ohjeet hankintaoikaisua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemisestä hankintayksikölle
- pienhankintapäätökseen on liitettävä
 - kuntalain mukainen oikaisuvaatimusohje
 - hankintaoikaisuohje eli ohjeet hankintaoikaisua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemisestä hankintayksikölle
- päätös perusteluineen ja muutoksenhakuohjeineen on annettava tiedoksi niille, joita asia koskee, eli myös kaikille tarjouksen jättäneille

Hankintapäätöksen tekee se toimielin tai viranhaltija, jolle on hallintosäännössä tai hankintaohjeessa annettu päätösvaltaa hankinta-asioissa

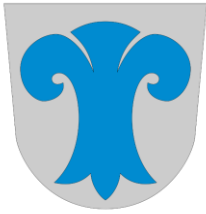
6.2 Pöytäkirjaus

Pöytäkirja laaditaan noudattaen yleisiä hyvän hallinnon periaatteita

Pöytäkirja on laadittava siten, että siitä ilmenee hankintatapahtuman keskeiset vaiheet

Hyvä pöytäkirja liitteineen antaa tarjousten tekijöille vastauksen hankintatapahtumasta kokonaisuudessaan

Keskeistä on hankintapäätös perusteluineen

Muutoksenhakutilanteessa pöytäkirja antaa selkeän kuvan hankinnasta hankintalain mukaisille muutoksenhakuelimille eli markkinaoikeudelle ja korkeimmalle hallinto-oikeudelle

6.3 Hankintapäätöksestä ilmoittaminen

Hankintayksikön tulee päätöksen jälkeen antaa päätös tiedoksi kilpailuun osallistuneille tarjouksentekijöille ja asettaa se yleisesti nähtäväksi kuntalain mukaisesti

Kirjaa päätös lähteväksi postitusluetteloon

Asianosaisille toimitettuun päätökseen on liitettävä kaikki päätöksentekoon vaikuttaneet tiedot, jotta heillä on mahdollisuus arvioida päätöstä ja käyttää lakisääteisiä oikeusturvakeinoja (asianosaisjulkisuus)

7 Muutoksenhaku hankintalain soveltamisalaan kuuluvissa hankinnoissa

7.1 Hankintaoikaisu

Hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä 90 päivän kuluessa siitä, kun oikaisun kohteena ollut päätös on tehty. Hankintaoikaisu voi perustua virheelliseen lain soveltamiseen tai asiassa ilmenneeseen uuteen tietoon, joka voi vaikuttaa päätökseen.

Hankintaoikaisua voidaan käyttää myös tilanteessa, jossa hankintapäätöksen tekemisen jälkeen sopimusneuvottelut valitun tarjoajan kanssa kariutuvat tai kyseinen tarjoaja ei kykenekään toteuttamaan hankintaa. Osapuolia sitova voimassa oleva sopimus estää hankintayksikköä jo sopimusoikeudellisesti muuttamasta yksipuolisesti sopimuksen tekemiseen johtanutta ratkaisuaan. Jos osapuolet kuitenkin irtautuvat tehdystä sopimuksesta sopimusehtojen mukaisesti ja hankintaoikaisulle varattu määräaika on tämän jälkeen edelleen voimassa, voi hankintayksikkö käyttää edelleen hankintaoikaisua.

Asianosaisen on esitettävä hankintaoikaisuvaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä tai muusta ratkaisusta.

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen voi olla vireillä samanaikaisesti hankintaoikaisun kanssa.

Hankintaoikaisun tekee tai hankintaoikaisuvaatimukseen ratkaisun antaa se, jolla on ratkaisuvalta kyseisen suuruista hankintaa tehtäessä.

7.2 Valitus markkinaoikeuteen

Hankintapäätöksestä tai muusta hankintayksikön tekemästä ratkaisusta, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan, voi valittaa markkinaoikeuteen. Puitejärjestelyyn perustuvasta hankinnasta voi valittaa vain, jos markkinaoikeus myöntää valitusluvan.

Valitus on tehtävä pääsääntöisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja sai tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

Muutosta hakevan on ilmoitettava kirjallisesti hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuteen.

Valituksen tultua vireille markkinaoikeus voi kieltää, keskeyttää tai sallia hankintapäätöksen täytäntöönpanon taikka määrätä hankintamenettelyn muutoin keskeytettäväksi väliaikaisesti markkinaoikeuden käsittelyn ajaksi.

7.3 Kuntalain tai oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukainen muutoksenhaku

Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluviin asioihin ei voi hakea muutosta kuntalain eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain perusteella. Mikäli valittaja kuitenkin vetoaa julkista hankintaa koskien muun lain kuin hankintalain vastaisuuteen, voi hankinnassa tehtyyn päätökseen hakea muutosta. Tällainen tilanne on käsillä esimerkiksi silloin, kun valittaja vetoaa kunnallisvalituksella kuntalain 97 §:ssä säädettyyn.

7.4 Muutoksenhaku pienhankinnoissa

Pienhankinnoissa sovelletaan hankintalain 132 §:n mukaista hankintaoikaisua. Lisäksi sovellettavaksi tulee kuntalain mukainen muutoksenhaku. Pienhankinnoista tehtyjä päätöksiä ei voi saattaa markkinaoikeuden tutkittavaksi.

Hankintalain tarkoittamien asianosaisten osalta hankintalain hankintaoikaisua koskevat säännökset tulevat erityislainsäädäntöön sisältyvinä sovellettaviksi ensisijaisesti. Muiden kuin hankintalain tarkoittamien asianosaisten kuten kuntalaisten osalta käytössä on ainoastaan kuntalain mukainen oikaisuvaatimus.

Sekä hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen että kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun kunnan viranomaisen päätökseen haetaan muutosta siten kuin kunnallisvalituksesta on säädetty eli valittamalla hallinto-oikeuteen.